

ΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΔΟΣΤΟΓΕΒΣΚΗ

Ο σκληρός και κύμαρχικός πατέρας του Ρώσου συγγραφέως. Πώς πέθανε τη γυναίκα του από την γκρίνια. Ο Φεντόρ φεύγει για τη Μόσχα. Η ζωή του πατέρα του στο κτήμα τους. Τα μαρτύρια των δούλων του. Όπου εξφραζούνται με συναισθηματικά έναντίον του. Οι χωρικοί επαναστατούν. Τα μαρτύρια του πατρός Δοστογιέβσκι έναντίον του. Ο τραγικός θάνατός του. Η λύπη του γιου του, κτλ. κτλ.

Φεντόρ Δοστογιέβσκι, ο μεγαλύτερος μυθιστοριογράφος των αιώνων, πέρασε μακριά και άγρια την παιδική του ηλικία σ' ένα διαμέρισμα του Νοσοκομείου των Φτωχών στη Μόσχα, μαζί με την μητέρα του και τον πατέρα του, ο οποίος κτηροκόπος ως γιατρός στο άσυλο αυτό.

Η μητέρα του Δοστογιέβσκι ήταν μια άγρια γυναίκα. Τόν άγαπούσε πολύ, μα κι αυτός την λάτραινε. Αλλά η θερμή αγάπη της δεν μπορούσε να σβύσει από την τραγική ψυχή του μικρού Φέντα την κακή εντύπωση που του έκανε το περιβάλλον του — διαρκώς άνηχοιτοσε σ' αυτά του ή πένητη μουσαχί των δόνητων των φτωχών άρρώστων του νοσοκομείου, ή θλιβερή αυτή μουσαχί που θά τον συνόδευε ως την τελευταία μέρα της μαρτυρικής ζωής του... — και ή ύπερβολική ασυμφορία του πατέρα του.

Ο πατέρας του μεγάλου συγγραφέως, ο γιατρός Μιχαήλ Άνδρέγιεβιτς Δοστογιέβσκι, ήταν πραγματικός πρόμαχος στο σπίτι του. Είχε κάνει την γυναίκα του να μαράθτη πριν της θύει της. Και, θέλοντας να δώσει Σααρτρινική ανατροφή στη παιδιά του, τα έκανε να τρέμουν, να τον φοβούνται, να τον θεωρούν μάλλον σαν έχθρο, παρά ως στεργιακό πατέρα.

Η αλήθεια είναι, ότι κι αυτός πέρασε ζωή πολύ πικραμένη. Κατήγεται από πολλά άριστοκρατικά οικογένεια, ή όποια έβλεπε. Κουράστηκε δ. πολλά για να πάρη από τον Τσάρο ένα μικρό τίτλο, που τον θεωρούσε κατώτερα της αξίας του... Κι' όλη την πίκρα του για τις άποτιγίες που δοκίμασε στη ζωή του, την έζωνε στη γυναίκα του και στα παιδιά του...

Μιά μέρα, ή γυναίκα του πέθανε. Έλιωσε σαν το κερί απ' τις γκρίνιες του άνδρός της. Ο Φεντόρ την έκαψε από τα φιλοκόμια του. Ο πατήρ του όμως δεν έδειξε καν τόσο μεγάλη λύπη, επειδή τον άναγκαζούσαν άλλες σοβαρότητες σκέψης: Πώς θά έκανόυνη την οικογενειακή του ζωή τώρα που δεν ζούσε πια ή γυναίκα του για να τους καθαρίση και να τους περιποιείται;

Οι δύο γιοι του, ο Φεντόρ κι' ο Μιχαήλ, ήσαν πια άρκετά μεγάλοι. Θα τους έστειλε στη Μόσχα να σπουδάσουν πολιτικό μηχανικό. Όσο για τον έαυτό του, αυτός θά πήγαινε σ' ένα κτήμα του μαζί με τη Βάρβα, τη μικρότερη κόρη του...

Τη μέρα που ο Φεντόρ άποχωρήτοσε τον πατέρα του, του φάνηκε ότι έβγαυε από ένα κακό όνειρό του. Θα πήγαινε στη Μόσχα, θά ήταν επί τέλους μόνος, ελεύθερος, μακριά από την άδυστηρή πατρική έπιβλεπή! Θα μπορούσε ν' άφοσιωθή στη λογοτεχνία, το μεγάλο όνειρο της ζωής του!...

***

Πέθαναν κάμποσο μίνες. Κι' ένω ο Φεντόρ παράθευε στη Μόσχα, προσπαθώντας να βρη το λογοτεχνικό του δόμιο, διασπαράζοντας με χυδαίους φίλους, όταν είχε λιπτά και κλεισμένος στο δωμάτιό του, όταν δεν του έμενε καμιά στην τέλη του, ο πατέρας του ζούσε άποχαθρηγμένος στο μικρό κτήμα του, στο Νταροβό, πνιγμένος στο άλκοολ της πλήρη του και την άπειλεια του, επειδή κατέστρεφε τη ζωή του.

Ο άνθρακος αυτός, που καθόρθωσε ίσως από πολλούς κόπους, ν' άνδρη μερικά σκαλιά στην κλίμακα της κοινωνικής έστρατίας, στάθηκε πάντα σκληρός και αυταρχικός για τους δούλους του, που τον έτρεφαν και τον μωσαυαν.

Η συναισθησι της άνοστερότητος του σ' ένα περιβάλλον άγραμμικών μουσικών, τον έκανε σκληρό και θρησυχί. Η ζωοκαριές, που κατέστρεφαν συχνά την συγκομιδή, ή άπαυτησίες των γιων του, που του έπιούσαν διαρκώς χυμιάτα, ή περιφρομένη κι' άγρια ζωή που περνούσε σ' αυτό το έρημο χωριό, όλα τον έξενερούζαν, τον έκαναν κακό.

Και ξεθίναινε, φυσικά, στους δούλους του, στους σκλάβους του. Μιά μέρα, ένω περνούσε μπρός από ένα μουσικό, έξενικός δεν τον

πρόσεξε και δεν σηκώθηκε να τον χαρητηση. Ο γιατρός βρήκε και πάλι άφορηή να ξεσπάση. Διέταξε να γδύσουν το μουσικό, να τον δέσουν σ' ένα ξέσκαφο και να τον μωστιγώσουν, για να μάθη άλλη φορά να βλέπη....

Μά ο Μιχαήλ Άνδρέγιεβιτς Δοστογιέβσκι είχε υπογράψει έξενική την ήμέρα, χωρίς να το ξέρη, την καταδικωστική του άπόφασι. ***

Η σκληρή τιμορία που επέβαλε ο γιατρός στο μουσικό, εξαγιάωσε τους κατοίκους του χωριού. Μαζεύτηκαν λοιπόν όλοι στα κρηιά κι' έλαβαν την άπόφασι να σκοτώσουν τον κακοκάκοδο γαιοκτήμονα.

Έπεισαν μάλιστα τον άμαζά του γαιοτρου να λάβη κι' αυτός μέρος στη συνωμοσία. Κι' έπειρμέναν την κατάλληλη εύκαιρία για να δράσουν...

Και ή εύκαιρία αυτή δεν άφηνσε να παρουσιαστη. Μιά μέρα, ο Δοστογιέβσκι διέταξε όλους τους σκλάβους του να καθαρίσουν την αυλή του σπιτιού του.

Όλοι οι μουσικοί παρουσιάστηκαν, εκτός από τρεις.

— Γιατί λείπουν αυτοί; ρώτησε ο γιατρός.

— Είναι άρρώστοι! του άπαυτησε ένας κοκκινομάλλης χωρικός.

Ο γιατρός σήκωσε τότε τη μαγκούρα του, μιιά χονη μαγκούρα από έλλιο δέμας, και βροντοκόνησε:

— Θά πάω να τους κάνω καλά έγω με τούτο δώ!...

Και διέταξε τον άμαζά του να ζήνη άμέσως το έλικυθο.

Ο άμαζάς παρά λίγο να προδοθή.

— Μην πάς, άφέντη, φημίσει. Δεν ξέρεις τι μπορεί να συμβή!...

Μά ο γιατρός δεν ήθελε ν' άκούση τίποτε.

Έτρεψε όλοκληρος από το θυμό του!

— Αυτό δεν είναι δική σου δουκιά! φώναξε του άμαζά. Έλα, ζήνη άμέσως το έλικυθο, να μην κάνω άσχη από σένα!...

Ο άμαζάς σήκωσε τους ώμους του με άδιαφορία. Τι τον ενδιέφερε, στο κάτω—κάτω της γαρής, τι θά πάυαν ο άφέντης! Και τα άλλα ξεκίνησαν για την καλύτε, στην όποια έμεναν οι τρεις άρρώστοι μουσικοί. Μόλις ο Μιχαήλ Άνδρέγιεβιτς έφτασε κει, είδε τους σκλάβους του να... παύουν κρηνητό! Έξω φρενών, τους φώναξε, βλαστημήοντας τους....

Έκρινε κρηνησαν, μιιά έτρεξαν άμέσως κοντά του....

Άμέσως ο γιατρός σήκωσε τη μαγκούρα του. Την ίδια όμωσ στιγμή, ένας από τους τρεις μουσικούς, ο Βασίλης Νικίτιν, ένας πελώριος άντρας, άρπασε το γαιοκτήμονα από πίσω και του κάρτησε τα χέρια.

Οι άλλοι τους κοτάρταν μι' όρθάνοιχα μάτια.

Τους παρήλυσε ο τρόμος.

— Τι κάθεστε με σταυρομένα τα χέρια! ούραλως ο Βασίλης. Άρριστήμας να τον σκοτώσουμε, και ή όχι; Έμπρός λοιπόν!...

Τότε οι χωρικοί, ξεθαυροένοντας, όωμησαν έναντίον του γιατρού, τον έδεσαν και τον τράβηξαν σε μιιά καλύτε. Ο γιατρός είχε φωνάξει από το κακό του για το θράσος των δούλων του.

— Τι να τον κάνουμε τώρα; ρώτησε ένας απ' τους μουσικούς.

— Να τον πνιγούμε με ούδο, το μεθυστικά! πρότεινε ο Βασίλης.

Πρώγμια, προσπάθησαν να τον πνιγουν, χώνοντας ούδο στο λάφυρά του. Μά ο γιατρός βιαστούσε. Ύστερα δοκίμασαν να του φράξουν τη μήτη και το στόμιο, για να πεθάνη από άσφυξία. Τά μάτια του πατέρα του Δοστογιέβσκι πετάχτηκαν έξω απ' τις κόγχες τους... Όσοόσο δεν έννοοισαν να ξεφυγώση.

Τότε ο Βασίλης, ο πιο θρησυχός απ' τους τρεις μουσικούς, σοφίστηκε ένα άπαινθσιμο μέσο για να ξεκαθάρση μιιά όρα άσχητερα το γιατρό. Άοχησε να του καταρηνήνη δυνατές γροθιές κάτω απ' την κοιλιά.... Το θυμιο μωγυριζε από τους φριχτούς πόνους και κρηός ίδιως έτρεχε στο πρόσωπό του....

Σαρκικά, τά μάτια του στομφογιάσκουν, γάνηκε μονάχα τ' άσπράδι των κι' ο γιατρός έμενε άκίνητος... Είχε μπει στην έπιθανάτιο άγνια....

Τότε οι τρεις έκτελειόταν του τον φρόσωνα σ' ένα κάρο που τον μετέφεραν και τον πέταξαν σ' ένα μικρό δάσος έκει κοντά, κάτω από μιιά βελανιδιά. Ύστερα έβδωσαν τον παπα του γενοιούχου χωριού. Όταν έφτασε ο παπάς, είπωσε το γιατρό να ζή άκόμα με πρόσωπο μελανιασμένο.... Δεν μπορούσε όμως να μιλήση. Ύστερ' από λίγη

Ο Δοστογιέβσκι

